

PM Rotel I (Dnr KS 2020/1114)

Aktivera krisledningsnämnden för skjutningarna

Skrivelse av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) har lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen. I skrivelsen framhålls att skjutningarna på Järva är att betrakta som en extraordinär händelse och som kräver samordning mellan flera myndigheter och organ. I skrivelsen föreslås att:

1. Stadens krisledningsnämnd aktiveras för att samordna arbetet mot skjutningarna.
2. Stadsdelsnämnderna på Järva tilldelas 50 mnkr för arbetet mot skjutningarna.
3. Stadsdelsnämnderna på Järva får mandat att skapa en gemensam krisorganisation.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att staden har en etablerad struktur för krisberedskap. Vidare anser stadsledningskontoret att krisledning enbart ska användas i den akuta fasen och inte inom ordinarie verksamhet.

Mina synpunkter

Jag delar synen om allvaret av skjutningarna i Stockholms stad. Alla skjutningar som sker är en för mycket. Nyligen presenterade Brottsförebyggande rådet (BRÅ) en studie som jämför de dödliga skjutningarna i Sverige med övriga Europa efter ett regeringsuppdrag. Sverige sticker ut på ett negativt vis. Det är mycket allvarligt att Sverige ensamt visar en uppåtgående trend och gått från botten till toppen när det gäller det dödliga skjutvapenvåldet.

Denna situation löser vi inte med insatser i projektform, det krävs långsiktighet där Stockholms stad ska göra sin del av arbetet. Det är därför viktigt, precis som stadsledningskontoret pekar på i sitt tjänsteutlåtande, att kriser hanteras på ett korrekt sätt. Stockholms stad följer de nationella principerna för krishantering vilket är fastslaget i Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023, ett program antaget av kommunfullmäktige.

Författarna till skrivelsen pekar på olika viktiga komponenter som samordning med polis, avhopparverksamhet, socialtjänst med mera. Allt detta är saker staden idag jobbar med. Samverkan med Polisen sker inom projektet Trefas. Avhopparverksamhet ansvarar socialförvaltningen för. Socialtjänsten har personal på polishuset i Järva för mer precis myndighetsutövning. Allt detta är insatser som den grönbå majoriteten tagit tag i och sett till att få på plats. Detta är några exempel på hur staden långsiktigt jobbar för att motverka skjutningar. De högt uppsatta målen i stadens trygghetsprogram om halverad otrygghet och inga utsatta eller särskilt utsatta områden till år 2025 uppnås inte med fler projekt. Det krävs långsiktigt och idogt arbete, inte fler projekt eller tillfälliga lösningar.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 9 juni 2021

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilaga

Skrivelsen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen ska ta fram en samlad strategi för att stoppa det dödliga våldet. Strategin ska rymma såväl egna insatser som insatser för stärkt samverkan med berörda aktörer.
2. Därutöver anför följande.

Finansborgarrådet skriver att hon delar synen om allvaret av skjutningarna i Stockholms stad. Ändå valde finansroteln att inte behandla skrivelsen som lämnades in 2 september 2020 förrän nu. Det är beklagligt.

Vi delar finansborgarrådets synpunkt om att BRÅs rapport *Dödligt skjutvapenvåld i Sverige och andra europeiska länder* är allvarlig. Att Sverige sticker ut kräver ett stärkt arbete från samhällets alla aktörer. Därför är det oroväckande att ansvarigt borgarråd inte vill nämna att det är i Stockholmsregionen som de flesta skjutningarna sker. Stockholm ligger i toppen för antal skjutningar där människor har avlidit. Det är inget nytt för i år utan läget var allvarligt även år 2020. Inte vid ett enda tillfälle har finansborgarrådet samlat partierna för att samtala om hur man tillsammans kan arbeta mot det ökande våldet. Trots att läget har varit akut under en längre tid. Därför vill vi uppmana finansborgarrådet att agera, insatser mot det dödliga våldet kan inte vänta.

I samband att vår skrivelse *Vikten av att kraftsamla för att stoppa skjutningarna i Stockholm* behandlades i kommunstyrelsen 14 april 2021 föreslog vi socialdemokrater att kommunstyrelsen ska ta fram en strategi för att stoppa det dödliga våldet. Strategin ska rymma såväl egna insatser som insatser för stärkt samverkan med berörda aktörer. Vi vill återigen lyfta förslaget för läget är fortsatt akut och kräver att Stockholm gör mer. Det går inte

att hoppas på att våldet ska ta slut av sig själv så länge staden inte stoppar rekryteringarna av unga till gängen och den organiserade brottsligheten. Samhällets alla aktörer måste kraftsamla för att få stopp på skjutningarna innan fler unga människor faller offer för det dödliga våldet.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Torun Boucher och Rashid Mohammed (båda V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Stadens krisledningsnämnd aktiveras för att samordna arbetet mot skjutningarna.
2. Stadsdelsnämnderna på Järva tilldelas 50 mnkr för arbetet mot skjutningarna.
3. Stadsdelsnämnderna på Järva får mandat att skapa en gemensam krisorganisation.

Trots att vår skrivelse är författad föregående år är innehållet tyvärr mer aktuellt än någonsin. Det dödliga våldet i Järva har fortsatt och fler människor har mist livet på grund av detta. Det här är en allvarlig krissituation för hela staden och vi måste agera nu. Allt annat än högsta prioritet för att vända den här utvecklingen är oacceptabelt!

Stadsledningskontoret skriver att en bra krisberedskap bygger på att olika aktörer i sin ordinarie verksamhet förebygger och hanterar oönskade händelser. Detta håller vi givetvis med om, vi menar att det är orimligt att hävda att stadsdelsnämnder har rätt förutsättningar för att hantera omfattande och akuta kriser som denna utan centralt stöd och samordning, och utan mandat att skapa en gemensam krisorganisation enligt förslaget i skrivelsen.

Stadsdelsnämnderna har ett brett uppdrag och står för att tillhandahålla flera av kommunens viktigaste kärnverksamheter. De har också ansvar för att sköta stora delar av den offentliga miljön, det förebyggande sociala arbetet och erbjuder många öppna insatser till barn, unga och deras familjer - insatser som är särskilt viktiga i arbetet för att skapa en trygg och säker stad för alla. Trots detta stora och viktiga uppdrag har stadsdelarna krav om effektivisering och besparingar år efter år. Det är ett orimligt uppdrag – därför behöver särskilda medel omedelbart tillföras till stadsdelsnämnderna i Järvaområdet.

Slutligen kan vi än en gång beklaga att finansborgarrådets svarstid uppgått till närmare ett år, med tanke på skrivelsens innehåll och allvarliga ämne är det en prioritering som oroar oss.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) enligt följande.

Om jag hade haft rösträtt hade jag yrkat att

1. Kommunstyrelsen omgående inför metoden ”Sluta skjut” i Stockholm
2. Därutöver anföra följande:

Skjutningarna i Stockholm fortsätter att skörda liv och sedan denna skrivelse lämnades in har flera unga män mördats. Det är en nationell kris som är särskilt aktuell i Stockholm. Borgarrådet refererar i sitt uttalande till en studie som BRÅ presenterat där Sverige sticker ut på ett negativt sätt gällande dödsskjutningar. Vad hon däremot inte lyfter är att Stockholm är starkt drivande i den utvecklingen. Stockholms styre påtalar att trygghet är en av deras prioriterade frågor ändå har det tagit dem över ett år att besvara denna skrivelse, något som tyder på något annat.

Vi i Feministiskt initiativ har många gånger lyft att staden bör införa ”Sluta skjut”. Det är en beprövad metod som gett mycket goda resultat gällande att minska det dödliga våldet. Tyvärr har vi ännu inte fått gehör i frågan. När vi presenterade förslaget 2018 fanns det

underlag för att metoden är effektiv från städer i andra länder där den använts. Nu har också svenska exempel bekräftat dess positiva effekter genom resultaten som uppnåtts i Malmö. Ändå har vi fortsatt inte sett någon handling från det grönbåa styret. Vi beklagar att styret låter partiprestige gå före politisk handling.

Remissammanställning

Ärendet

Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) har lämnat in en skrivelse om att aktivera krisledningsnämnden för skjutningarna. I skrivelsen framhålls att skjutningarna på Järva är att betrakta som en extraordinär händelse och som kräver samordning mellan flera myndigheter och organ. I skrivelsen föreslås att:

1. Stadens krisledningsnämnd aktiveras för att samordna arbetet mot skjutningarna.
2. Stadsdelsnämnderna på Järva tilldelas 50 mnkr för arbetet mot skjutningarna.
3. Stadsdelsnämnderna på Järva får mandat att skapa en gemensam krisorganisation.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 maj 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret kan konstatera att staden har en etablerad struktur för krisberedskapen som bygger på det svenska krisberedskapssystemets grunder och principer och som innefattar förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer. En bra krisberedskap bygger på att olika aktörer i sin ordinarie verksamhet förebygger och hanterar oönskade händelser.

De nationellt framtagna principerna för krishantering, dvs. ansvars-, likhets- och närhetsprincipen, återfinns i Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 och ska tillämpas. Dessa principer innebär att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar även vid större störningar i samhället. Kriser ska hanteras där de inträffar och av de närmast berörda och ansvariga och verksamheten ska inte göra större förändringar i organisationen utan ska fungera som vid normala förhållanden.

I stadens säkerhetsprogram har kommunfullmäktige fastslagit att stadens verksamheter har ett långtgående ansvar för kris- och säkerhetsarbetet inom det egna verksamhetsområdet och ska ha handlingsplaner för de mest framträdande riskerna i verksamheten. Åtgärder kopplade till dessa ska ingå i verksamhetens ordinarie verksamhetsplanering. Inom ramen för krisberedskapens geografiska områdesansvar ska stadsdelsnämnderna också ha förmåga att samordna de aktörer som behövs för att förebygga och hantera en oönskad händelse inom nämndens geografiska område. I det ordinarie krisberedskapsarbetet ingår också att samverka med stadens övriga förvaltningar och bolag i gemensamma frågor.

Samordning och helhetstänk krävs för att säkerställa att stadens samlade resurser används i relation till de mest framträdande behoven. En tydlig ansvarsfördelning mellan den centrala och lokala nivån och mellan olika funktioner i verksamheten är en förutsättning för effektivt kris- och säkerhetsarbete.

Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att en aktivering av krisledning, både lokalt och centralt, endast bör ske för särskilda kriser som i den plötsligt uppkomna situationen inte kan hanteras inom ramen för ordinarie verksamhet och dessutom i ett så kortsiktigt perspektiv som möjligt. Stadsledningskontoret anser att krisledningsinsatser inte ska ersätta arbete som ska förebyggas och hanteras inom ordinarie verksamhet där kunskaper,

metoder och nätverk byggs upp och utvecklas över tid. När de gäller skjutningar menar stadsledningskontoret att det är ett långsiktigt arbete som krävs av flera samhällsaktörer i samverkan och som i staden adresseras med olika åtgärder på bred front, inom ordinarie verksamhetsram samt genom den kompetens och inom de samverkansfora som arbetar med frågorna i normalfall.